

Fransa ve İtalya Komünist Partileri Deklerasyonu

Çeviren TARIK GÜNERSEL

KRİZ

İtalya ve Fransa'da durum, ekonomik, toplumsal, siyasal, ahlâkî ve kültürel hayatın tüm görünüşlerini kapsayan krizin yoğunlaşmasından şiddetle etkilenmektedir.

Tüm kapitalist sistemi kapsayan ve dünya ölçüsünde tüm ekonomik ilişkileri etkileyen bunalımın organik (integral) bir parçası olan bu kriz, ekonomik görünüşleriyle, gerek işsizlik ve enflasyon yoluyla işçilerin ve halk kitlelerinin, gerekse gerçek güçlüklerle yüzyüze bulunan çiftçilerin, zanaatkarların ve küçük ve orta mülk sahiplerinin sırtına ağır bir yük olmaktadır. Özel teşebbüs kurumları sürekli daha çetin sorunlarla yüzyüze gelmekte, politik bunalım toplumsal ve manevî hayattaki çürümeyi artırmaktadır.

Bu kriz kapitalist sistemi üretici güçler, bilim ve teknoloji alanındaki taleplere cevap vermedeki yetersizliğini göstermektedir. Çalışma hakkını, yaşama standardının yükselmesini, kültürel ve insanî değerlerin serpilip yayılmasını garanti edememektedir. Her iki ülkede de, öbür Batı Avrupa ülkelerinde çeşitli biçimlerde olduğu gibi, toplumun gerilemesi tehlikesi başgöstermiştir.

Büyük sermaye ve emperyalizm güçleri, işçilerin ve halk kitlelerinin ekonomik, toplumsal ve politik alanlardaki başarılarına meydan okumak için bu durumdan yararlanma çabasıdadırlar. Ne var ki işçi sınıfı ve kitleler mücadele ederek bu girişimleri boşa çıkarabilir, yeni zaferler kazanabilir ve yeni demokratik ve toplumsal ilerleme yolunu açabilir.

ÇÖZÜME DOĞRU

Bu hedef doğrultusunda, işçilerin ve halk yığınlarının hayatî çıkarları için mücadeleye önderlik eden İtalya Komünist Partisi ve

Fransa Komünist Partisi, aynı zamanda ülkelerindeki ciddi ekonomik, toplumsal ve politik sorunların çözümünü mümkün kılacak kapsamlı demokratik reformlar öneren temel bir politikanın uygulanması için faaliyettedirler.

Şimdiki kriz, Fransa ve İtalya için, demokrasinin geliştirilmesi ile sosyalizme doğru ilerlemenin gerekliliğini her zamankinden daha çok göstermektedir.

Faaliyetlerini somut ve farklı koşullarda geliştiren iki parti kendi ülkelerinin karakteristiklerine ve ihtiyaçlarına uyarlı politikaları benimserken aynı zamanda, mücadeleleri ile kapitalist ülkelerde sürdürdüğü için, yüzleştikleri başlıca sorunların ortak karakteristiği ve uygulanması gereken çözümlerin benzerlikleri üzerinde önemle dururlar.

SOSYALİZM: DEMOKRASİNİN DAHA YÜKSEK BİR DÜZEYİ

İtalyan ve Fransız Komünistleri, kendi ülkeleri için önerdikleri yön olan sosyalizme doğru yürümenin ve sosyalist toplumun inşasının, ekonomik, toplumsal ve siyasal hayatın sürekli demokratikleştirilmesi ile gerçekleşmesi gereğine inanmaktadırlar. Sosyalizm, demokrasi ve özgürlüğün daha üst bir aşamasını oluşturacaktır.

Bu anlayışla, gerek büyük burjuva-demokratik devrimlerin, gerekse bu yüzyılda işçi sınıfının öncü rol oynadığı yığınsal halk mücadelelerinin ürünü olan tüm özgürlükler korunmalı ve genişletilmelidir. Fikir ve anlatım özgürlüğü, basın, örgütlenme ve toplanma özgürlüğü, yurtiçi ve yurtdışı seyahat özgürlüğü, özel hayatın dokunulmazlığı, din özgürlüğü ve felsefî, sanatsal ve kültürel görüşlerin tam bir özgürlükle ifade edilmesi konularındaki tavır işte budur.

DEMOKRATİK ÖZGÜRLÜKLER

Fransız ve İtalyan Komünistleri, muhalefet partileri dahil çok partinin varlığı ve faaliyetinden, örgütlenme özgürlüğünden, çoğunluklarla azınlıklara demokratik dönüşün fırsatı tanınmasından devletin lâik ve demokratik işleyişinden ve yargının bağımsızlığından yana olduklarını beyan ederler. İşçi sendikalarının özgür ve bağımsız faaliyetini savunurlar. İşçilerin yönetime aslı haklarla katılabilmesi ve karar verme erkini kapsamlı kullanabilmesi için, işyerinde demokrasinin gelişmesinin özsel olduğunda hemfikirler. Devletin demokratik ademi-merkezleştirilmesi, bölgelere ve yöresel topluluklara artan bir rol vermeli, erklerini kullanırlar. Ken geniş ölçüde özerk olmalarını sağlamalıdır.

Toplumun sosyalist dönüşümü, temel üretim araçları ile mübadelenin kamu tarafından denetimi, tedricen toplumsallaştırılmalarını, demokratik bir ulusal planın geliştirilmesini gerektirir. Küçük ve orta köylülük mülkiyeti tabakaları, bağımsız zanaatkarlar, küçük ve orta ölçekteki sanayi ve ticaret girişimleri sosyalizmin inşasında belli bir yapıcı rol oynamaya çağrılacaktır. Bu dönüşüm, ancak yığınsal mücadeleler ve halkın çoğunluğunu işçi sınıfı çevresinde toplayan güçlü kitle hareketleri ile gerçekleştirilebilir; halk egemenliğini en iyi biçimde temsil eden demokratik kurumları, erklerinin garantisini ve genişletilmesini, ve genel oy hakkının doğrudan ve nisbi temsile dayalı seçimlerle serbestçe kullanmasını gerektirir. Genel seçime her zaman saygı göstermiş ve gösterecek olan iki parti, emekçi sınıfların devlet yönetimine geçmesini bu bağlam içinde anlıyorlar.

İtalyan ve Fransız Komünist partileri demokratik hayatın bu koşullarını gerçekleştirmeyi ilke edinmişlerdir. Konumları bir taktik olmayıp, ülkelerinin özgül maddi ve tarihi koşullarının analizinden ve bugüne kadarki uluslararası deneyleri değerlendirmelerinden kaynaklanmaktadır.

TEKELCİ SERMAYEYE KARŞI

İki parti, uluslararası ilişkilerin yeni bir uluslararası işbölümü platformunda artan işbirliği ile karakterize edilmesini, ve her hal-

kın kendi politik ve toplumsal sistemini belirleme hakkının garanti edilmesi gerektiğini savunur. Bu yüzden, Birleşik Devletler emperyalizminin ulusların işlerine müdahale hakkı olduğu iddiasına karşı mücadele gereğini vurgular ve her türlü yabancı müdahaleye karşı olduklarını beyan ederler.

İşçi sınıfı ile halk kitlelerinin baş düşmanı olan tekelci sermayeye karşı mücadelenin başarısını garantilemek için, farklı toplumsal ve siyasal güçler arasında özgürce bir anlaşmaya varılmalı ve işçi sınıfı burada öncül rolünü oynama kapasitesini kanıtlamalıdır. Böyle geniş ittifaklar hem şimdi, hem de sosyalizmin gelecekteki inşası için gereklidir. Komünistlerle sosyalistler arasında sıkı ve kalıcı bir işbirliğinin geliştirilmesi bu ittifakın temelini oluşturur.

Bugün birçok Katolik kendi kardeşlik ve toplumsal adalet, yüksek ahlâki değerlerin savunulması ve tam kişisel gelişme yönündeki özelemleri ile kapitalizm ve emperyalizm gerçeği arasındaki çelişkinin farkına varmış bulunmaktadır. Bu evrim, Komünistlerle tüm işçi güçleri ve yeni toplumun yaratımında önemli bir rol oynayabilecek olan ve oynaması gereken Hristiyan halk güçleri arasındaki temaslar için artan fırsatlar yaratıyor.

Bu kriz durumunda ve onun empoze ettiği yükümlülükler karşısında, iki parti artan sorumluluklarının ve başka iki kimse tarafından yeri doldurulamayacak rollerinin tümüyle bilincindedirler.

DEMOKRATİK, BARIŞÇI VE BAĞIMSIZ BİR AVRUPA İÇİN

Kapitalist Avrupa ülkeleri Komünist partilerinin Ocak 1974 Brüksel konferansında aldığı kararları izleyen iki parti, faşizme ve özgürlük düşmanı her harekete karşı mücadelede ve işçi sınıfı ile halk kitlelerinin çıkarlarını korumada Komünist ve Sosyalist partilerle Avrupa'daki tüm demokratik ve ilerici güçlere ilerleme sağlama isteklerini bir kere daha belirtirler. Ortak Pazar'daki politikaları işsizlik ve toplumsal düzensizlik doğuran çokuluslu ve ulusal tekeller ile yönetici çevrelerin tamamen halka karşı olan tutumu karşısında iki parti, Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun demokratikleşmesine ve demokratik, barışçı ve bağımsız bir Avrupa'nın tedricen

inşasına doğru Avrupa parlamentosunun çatısı altında kitleler ve sol güçler arasında birleşik inisiyatiflerin gelişmesine büyük önem verirler.

İki parti, aynı ruhla, Franco rejiminin ömrünü uzatma yolundaki her girişimi lanetler. İki parti, İspanya'nın geçmekte olduğu belirleyici dönemi görmekte ve bu kez bütün demokratların inancını dile getirdiklerine inanmaktadır. Tam siyasal özgürlüğü gerçekleştirmek ve siyasal tutukluları serbest bırakmak için mücadele veren İspanya işçi sınıfı ve tüm anti-faşistleri ile dayanışma halinde olduklarını bir kere daha vurgularlar. Aynı şekilde, genç Portekiz demokrasisinin yüzyüze olduğu güçlükler karşısındaki kaygılarını ifade eder, tüm işçi sınıfı ve demokrasi güçlerinin her gerici tehlikeyi göğüsleme ve ulusun demokratik ve toplumsal ilerlemesini güvenceye alma mücadelesinde yeniden birliğe varmalarını umar.

HELSİNKİ'DEN SONRA

Sovyetler Birliği'nin inisiyatifi sayesinde gerçekleşen ve başarıya ulaşan Helsinki Av-

rupa ülkeleri konferansı, uluslararası gerginliğin yumuşaması ve Avrupa'da bir kolektif güvenlik sistemi kurulması yönünde anlamlı ve önemli bir adımdı.

Barış içinde bir arada yaşama, savaştan ve yıkımdan kaçınmanın biricik yoludur. Devletlerarası çatışmaları çözenin ve uluslararası işbirliğinin her alanda ilerlemesinin koşullarını oluşturan odur. Barış içinde bir arada yaşama, toplumsal ve siyasal statükonun kabulü anlamına gelmediği gibi daha elverişli bir zemin sağlar. İki parti, bu kavgayı sürdürürken, faaliyetlerini barış ve genel bir silahsızlanmaya kavuşuncaya kadar silahlanmanın tedricen karşılıklı azaltılması doğrultusunda geliştireceklerdir. Askerî blokların tedricen kaldırılması çabalarını artıracak ve silahlanma yarışını sınırlamak isteyen tüm güçlerin birliğine katkıda bulunacaktır.

Her partinin bağımsızlığı, iç işlerine karışmama ve enternasyonalizm ilkelerine bağlılıklarını tekrarlayan İtalya Komünist Partisi ve Fransa Komünist Partisi kardeşçe işbirliğini sürdürüp güçlendirme istegindedirler.